

Skiftesprotokoll 1905-07

Skiftesprotokoll 1905-07

Nisse Husberg

Alla protokoll rörande storskiftesregleringen finns i Riksarkivet på mikrokort. Här finns en avskrift av dessa (som kan innehålla en hel del fel och brister). Stavningen är den gamla som användes i början på 1900-talet.

1905

År 1905, den 26. Juli – den 5. Augusti sammanträdde Lappträsk sockens Ägodelningsrätt i Hindersby by för att afgöra de stridigheter och besvär som vid förslagsskiftet uppstått. I sitt till skiftesrättningshandlingarna bifogade utslag af den 5. Augusti 1905 fastställdde rätten den värkställda graderingen och förslagsskiftet förordnande dock till smärre i utslaget uppräknade förändringar angående några nya vägar läge, 2:3 Nybondas och 2:5 Mattas hemmans skogsskiftens emellan sakägarena öfverenskomna utbyte samt 11:1 Ollas och 10:1 Husbergs utflyttningshjälp.

1907

Sedan 11:1 Ollas hemmans ägare hos Hans Kejserliga Majestät anmält missnöje öfver Ägodelningsrättens utslag har Kejserliga Senaten för Finland medels utslag gifvet i Justitiedepartementet den 12. Mars 1907, fastställt Ägodelningsrättens ofvanberörda dom Senatens utslag, hvilket

kom undertecknad tillhanda den finnes bifogadt till dessa handlingar.

Sedan de af Ägodelningsrätten föreskrifna ändringarna i skiftet den 10-15. Juni 1907 af underskrifven å karta utförts hölls enligt i vederbörlig ordning kungjord termin den 1. Juli 1907 sammanträde å Mickos hemman i Hindersby by för förrättande af storskiftesregleringen. Närvarande voro utom underskrifven förrättningslandtmätare, till godemän valda Arbetarena Johan Malmberg och Karl Nymalm båda från denna by och alla skiftesdeltagare utom ägarena af N:ris 6 Klinkas, 12 Jäppas, 14 Knuts och 15 Skäggas. Då någon anmärkning mot hvarken förrättningsmän eller sammanträdet i öfrigt förspordes, uppläste undertecknad Kejserliga Senatens för Finland ofvanrelaterade utslag för den 12 . Mars 1907 och anmälde att förslagsskiftet numera föreligger färdigt till utpålning, som nu omedelbart värkställes.

Till godemän vid förestående utarbeten blefvo valda och godkända nyssnämnda Malmberg och inhysningen Anders Eriksson från Hindersby by. Deras dagpeng i egen kost är 3:- mark.

Skiftesdelägarne godkände undertecknads förslag, att rösläggning äfven värkställes omedelbart efter råutpålningens slutförande och att därtill erforderlig sten således bör af sakägarne skaffas senast före den nästinstundande September. Kostnader föranledda af stenars anskaffande fördelas mellan hemmanen enligt mantal. För fördelning och repartition af dessa bestämdes ett fullständigt femstena och fyrkantigt röses pris till 3:- mk, ett enstenaröses pris till 2:- mk och en råvettares pris till 1:- mk.

Hvar och en skaffar stenarna till rösen å egna råerna och ger sedermera åt förrättningslandtmätaren uppgift på de af honom anskaffade olika rösens antal. Förrättningslandtmätaren åläggas att efter röslägningens slutförande kontrollera uppgifterna och uträkna fördelningen af sagda kostnader.

Den 1. Juli – den 12. Augusti utpålades skifteslagets alla nya råer utgörande inalles 251400 meter.

Den 13. Augusti

hade sakägarena af undertecknad sammankallats till 2:5 Mattas hemman för att dryfta och afgöra särskilda viktiga frågor angående nya skiftens tillträdande, nya vägars iståndsättande, likvidsätt och -tider m.m.

Närvarande voro undertecknad förrättningsman biträdd af landtmäteriauskultanten E. Ehnqvist, hvilken utfört utpålningen, godemännen ofvannämnda Malmberg och Eriksson, samt alla skiftesdelägare utom ägarena af 8:2 Mickels, 10:3b Husmans, 14 Knuts och 15 Skäggas. Af dessa sades ägarena af 8:2 och 10:3b vara af sjuklighet förhindradem hade de för grannarna förklarat sig vara nöjda med majoritetens beslut. 14 Knuts och 15 Skäggas företräddes af arbetsledaren Gustaf Skäggas, utan fullmakt. Han uppgaf att hans hufvudman Disponenten hos Firman A. Ahlström, Johan Pettersson, som för tillfället vistas i Björneborg, telegraferat sig icke vilja erkänna detta sammanträdes laglighet på den grund att han icke i tillräckligt god tid erhållit kallelsen. Då undertecknad två dagar tidigare genom godemännen låtit underrätta samtliga hemmansägare om sammanträdet lämnades Gustaf Skäggas anmärkning såsom foglös utan beaktande och sammanträdet ansågs för lagligen sammankallat.

Såsom rumshyra för sammanträdet erhåller Karl Mattas 10:- mk.

Beträffande de föredragna ärendena stannade mötet vid följande beslut:

1) Vägarerna.

För att möjliggöra utflyttningsarbetenas vidtagande, nya ägors tilträde och för att för öfrigt i önskvärd mån påskynda öfvergången från det gamla till det nu färdigblifna nya

skiftet, ansågs det enhälligt för oundvikligt att redan i sommar de nya viktigare stråtvägarna grundas, dikas, rödjas och förses med broar och trummor. Det beslöts att nya allmänna vägarna å 1. kartadelen mellan Lindkoski rå och Nylands hemman , d.v.s. vägen från Uppby till Lindkoski från Lindkoski rå till åbron å Mossan, från Uppby till Nybacka och förbi Skäggas, från Hopom till Mossan och till Nyland inalles cirka 15 km väg, nu i höst så fort sig göra låter, grundas och rödjas m.m. och i vinter förse med nödigt grus.

Mellan diken och vägarån lämnas för gårdsgård 1,5 m å hvardera sidan; dikenas bredd är minst 0,75 meter; trummorna , som böra vara minst 4 meter breda, byggas öfverhufvudtaget af sten; vägarna rödjas till hela bredden. Det uppdrogs en s.k. vägkomite att å samfällighetens vägnar leda och låta utföra dessa arbeten. Till komiten blefvo valda Johan Valles, Herman Strömberg, Anders Jordas, Johan Mickos, Anders Petas och Reinhold Husman-Nystu. Komitémedlemmarna få räkna 3 mk dagsarvode för sina utarbeten. Kostnaden för dessa arbetenförskotteras af byamännen efter mantal tills statens förskott erhållits.

2) Tillträdande.

De nya skiftena tillträdas den 15. September 1907 – den 1. September 1908. I höst tilträdas alla öfriga odlingar utom dem som nu i höst insås i i råg, hvilka 1908 skördas af gamle ägaren och. De åkrar å hvilka 1908 skördas första höskörd, skördas 1908 till hälften av den gamla och nya ägaren. Den nya ersätter då fröets 1/2 pris. Den nya ägaren berättigas till ersättning för anlagda råg och 1/2 höåker inså motsvarande areal inom den andras nya skifte i vårsäd 1908. Dessa undantagsägor få ej år 1908 mera betas af den gamla ägaren. I höst sker tillträdande å odlingarna således den 15 september, då äfven allt betande å de gamla upphör. Skogarna tillträdas sedan skogslikviden försiggått (sedan förrättningen blifvit lagstående) hvartills de häfdas såsom härintills.

Ägarena af 3:5 Petas och 8:4 Storgårdsanhålla om skälig uppodlingslikvid för bristande åker- och ängareal, t.ex. 100 mk per hektar. Ingen af de öfriga delägarna fordra sådan likvid, hvarom enligt deras åsigt redan tidigare beslut fattats. Bland annat därför att häfdabeskrifningen icke var tillhands lämnades Petas och Storgårds förslag beroende på förrättningsmännens framdeles afgifvande utlåtande.

3) Skogslikvid.

Sakägarna måle eller stämpla före den 15 nästinstundande Oktober alla å utbytt skog befintliga barr- och löfträn som (på drygare) fylla 8 (finska) tum på 18 fot, hvilka den gamla ägaren får taga bort. I fall af försäljning af dessa har den nya ägaren rättighet att först inlösa dem för af bolag bjudet pris.

Alla stammar från 4 tum vid bröst höjd till 8 tum vid 18 fots höjd uppräknas och förvandlas till pengar i följande klasser:

barrträd:

6 tum/18 fot — 80 pi
7 tum/18 fot — 1 mk 60 pi
4 tum/brösthöjd — 20 pi
6 tum/brösthöjd — 50 pi och

löfträn:

6 tum/18 fot — 40 pi
7 tum/18 fot — 80 pi
4 tum/brösthöjd — 10 pi
6 tum/brösthöjd — 20 pi

Hela likviden sker i pengar och icke till någon del in natura.

Likvidstiden.

Uttagning af de stämplade träna bör ske senast före den 1. April 1910 och bör hugning och körning hvarje vinter vara

slutförd inom mars månad. Skogslikvidspengarna erläggas den ena hälften senast den 1. Januari 1909 och den andra hälften senast den 1. Januari 1910.

Skiftesdelägarna äro skyldiga att före den 15. nästinstundande oktober utstaka eller på annat synbart sätt utmärka sin skogshäfd på marken i och för denna likvid.

4. Utflyttningstid.

Utflyttningarna vidtaga senast den 1 September 1908 och böra vara slutförda den 1. Januari 1911.

Under denna tid äger utflyttaren arrendefritt disponera den del af sin gamla tomt, som upptages af ännu kvarstående byggnader.

Sammanträdet afslutades med tilsägelse att rösterna böra vara anskaffade och till pålarna utkörda senast den 1. nästinstundande september då rörläggningen börjas och med vala af följande 5 personer att å samfällighetsdelägarnas vägnar granska och underskrifva det renskrifna protokollet: Reinh. Husman, Anders Johan Helgas, Johan Valles, Herman Strömberg och Johan Mickos.

Protokollet upplästes och dess riktighet godkändes af ofvanstående ombud.

Förrättningsstället den 14. Augusti 1907

R. Husman H. Strömberg J.Valles
Johan Mickos A. Johansson

Godemän:

A. Eriksson Johan Malmborg
(bom.) (bom.)

På tjänstens vägnar:

Edvard Tukkiila

Den 2-21. September 1907 röslades skiftesråerna. Den 15. Oktober – den 21. December värkställdes likviden.

I slutet af December 1907 och i början af Januari 1908 upprättades de olika likvidinstrumenten.

Edvard Tukkila
